

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/31/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812206653
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8812206653.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu Z. M., nar. X.XX.XXXX, bytom X., toho času M. P. XX, okres X. nad Z., zastúpeného JUDr. Miroslavom Gogom, advokátom, so sídlom vo Vranove nad Topľou, ul. Daxnera 86 proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR, ul. Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody a zaplatenie nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 9.9.2015, č. k. 3C/113/2012-204 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorá sa týka náhrady nemajetkovej ujmy. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podrobným výsluchom žalobcu sa snažil súd prvej inštancie zistiť jeho tvrdenia o strate dôvery v očiach svojich priateľov, verejnosti, či jeho tvrdenia o nepriaznivom zhoršenom zdravotnom stave v nadväznosti na trestné konanie, ktoré sa proti nemu viedlo na Okresnom súde Vranov nad Topľou, sp. zn. 1T/278/2006. Žalobca však neuviedol žiadne konkrétne dôkazy v tom smere, že v súvislosti s týmto trestným stíhaním stratil dôveru v očiach svojich priateľov a verejnosti, resp., že došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, uvádzal len všeobecné veci v zmysle tom, že bol nervózny, nemohol spať, bol hospitalizovaný a bral lieky. Z obsahu trestných spisov vyplýva, že žalobca musel byť pod psychickým tlakom z iných dôvodov, a to preto, že od roku 1999 do 6.4.2004 a dňa 23.3.2004 jednak fyzicky týral svoju manželku, napadol iného občana a od 16. 11.2004 bol vo výkone trestu do 30.5.2006 s tým, že bol podmiennečne prepustený dňa 30.5. 2006 so skúšobnou dobou 4 roky. Napriek tomu dňa 24.3.2009 v obci M. P. fyzicky napadol ďalšieho občana a spôsobil mu PN 21 dní. Z obsahu oboznámených trestných spisov vyplýva, že v konaní sp. zn. 1T/157/08 bola mu okrem iného uložená povinnosť podrobiť sa psychoterapii a zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Psychické problémy, ktoré uvádza žalobca, lieky a hospitalizácie zrejme súvisia s tým, že prakticky od roku 2004 až po súčasnosť sa žalobca dopúšťa trestnej činnosti tak, že mu okrem nepodmienečných a podmiennečných trestov bola uložená povinnosť podrobiť sa psychoterapii a byť pod dohľadom psychiatra. Žalobca sa podľa vykonaného dokazovania, pokiaľ sa týka psychických problémov a liečenia dostal sám, pretože sa dopúšťal trestnej činnosti, ktorá nemala žiaden súvis s daným trestným konaním. Navyac žalobca odmietol, aby súd vyžiadal správu od psychiatra, z ktorej by bolo možné sa dozvedieť, či žalobca trpí psychickými problémami a zhoršeným stavom len v príčinnej

súvislosti s tým, že sa proti nemu viedlo dané trestné konanie. Vzhľadom na tento postoj žalobcu súd aj zamietol návrh žalovanej na znalecké dokazovanie. Jediný svedok, ktorého žalobca navrhol vypočuť, L. M., uvádzal len všeobecné skutočnosti, že žalobca je nervózny a že nespí. Neuviedol však to, že žalobca sa prakticky od roku 2004 po súčasnosť dopúšťa trestnej činnosti a že v súvislosti s tým mu bolo nariadené súdom podrobiť sa psychoterapii. Žalobca taktiež len všeobecne uvádzal, že mal problémy so spolupracovníkmi a na verejnosti v súvislosti s daným trestným stíhaním. Žiaden konkrétny dôkaz súdu nepredložil. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že tvrdenia žalobcu o strate zamestnania, kontaktov, priateľov a zdravotných problémoch neboli preukázané, keď žalobca ani nenavrhol v tejto súvislosti žiadne dôkazy. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca žiada nie je možné priznať, žalobu preto zamietol s tým, že o trovách konania strán rozhodne v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p. v znení platnom do 30.6.2016.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo vyhovené. Má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na § 11 Občianskeho zákonníka. Uvádza, že podľa platnej súdnej praxe a judikatúry neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje práva chráneného § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene alebo vedome, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka sú také rydzo osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko spojené. Všestranný rozvoj a uplatnenie osobnosti človeka je hlavným zmyslom a cieľom tejto občianskoprávnej ochrany. Občiansky zákonník chráni aj iné zložky a prejavy spojené s osobnosťou občana, ako je dôstojnosť, vážnosť, skutočnosti týkajúce sa rodinného života, vnútornej stránky osobnosti a pod.. V súvislosti s trestným stíhaním žalobcu ako obvineného pre trestný čin podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva, to narušilo občiansku dôstojnosť, ako aj vážnosť žalobcu a zanechalo na žalobcovi následky na psychickom zdraví. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaná navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 378, § 379, § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

6. Z obsahu spisu vyplynulo, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Úrad justičnej a kriminálnej polície X. nad Z. uznesením zo dňa 4.8.2006 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku začalo trestné stíhanie žalobcu ako obvineného pre trestný čin podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistenom čase v období od roku 1997 do roku 2002 na odbernom mieste č. 139/26 v obci X., okres X. nad Z. spolu so svojou bývalou manželkou U. M. neoprávnenne odoberali elektrickú energiu, nakoľko vedeli, že platby za spotrebu elektrickej energie nezodpovedajú jej skutočnej spotrebe, čím uviedli spoločnosť X. W., a. s., M. od omylu a takto svojím konaním spôsobili menovanej spoločnosti škodu vyčíslenú znalcom vo výške XXX.XXX,XX Sk. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodla Krajská prokuratúra v P. uznesením z 30.8.2006 tak, že sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietla. Okresná prokuratúra so sídlom vo X. nad Z. dňa 11.6.2006 podala obžalobu na U. M., ako aj Z. M. pre takto popísaný skutok s tým, že menovaní mali spáchať trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 3 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona.

7. Po podaní obžaloby vo vzťahu k žalobcovi prebiehalo trestné konanie na Okresnom súde X. O. Z. sp. zn. 1T/278/06, ktoré bolo ukončené vydaním rozsudku dňa 8.10.2009, č. k. 1T/278/06-462, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal (§ 285 písm. c/ Trestného poriadku).

8. Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa oslobodenia žalobcu spod obžaloby podala odvolanie Okresná prokuratúra X. nad Z. a Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 27.1.2001, č. k. 7To/11/2010-491 odvolanie obžalovanej U. R., ako aj okresného prokurátora zamietol.

9. Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom k 4.8.2006 tento zákon upravuje:

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

10. Podľa § 3 ods. 1, 2 citovaného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci:

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným zbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

11. Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

12. Podľa § 4 ods. 1 písm. e/ citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, trestnom konaní alebo v správnom konaní.

13. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

14. Podľa § 17 ods. 1, 2 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

15. V prípade, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

16. Už v predchádzajúcom štádiu konania bolo konštatované, že zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra však dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť či nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

17. Citovaný právny predpis zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, v dôsledku čoho sa neposudzuje správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Ako už bolo spomínané, žalobca správne označil orgán konajúci v mene štátu, ktorým je Generálna prokuratúra SR. Trestné stíhanie žalobcu bolo ukončené v konaní pred súdom, avšak konajúci súd prvej inštancie žalobcu spod obžaloby okresného prokurátora oslobodil a toto jeho rozhodnutie potvrdil aj odvolací súd.

18. Žalobca v tomto konaní uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, a to v súvislosti s tvrdenou stratou zamestnania, kontaktov, priateľov a prekonanými zdravotnými problémami.

19. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobca tieto svoje tvrdenia v prebiehajúcom konaní nepreukázal. V tomto smere išlo z jeho strany o vyjadrenia vo všeobecnej rovine a pokiaľ ide o výpoveď svedka L. M., otca žalobcu, tento opätovne len vo všeobecnej rovine poukazoval na to, že v súvislosti s namietaným trestným konaním, ktoré bolo proti nemu vedené, zbadal u žalobcu iné správanie sprevádzané nervozitou. Podľa svedka žalobca mal problémy so spánkom, tvrdil, že uvedené

malo vplyv aj na výkon jeho práce, keď bol predvolaný často na pojednávania s tým, že následne sa aj podrobil liečeniu na psychiatrii v U.. Tvrdený negatívny dopad prebiehajúceho trestného konania na pracovný život žalobcu žiadnymi dôkazmi preukázaný nebol. Pokiaľ ide o zdravotné problémy žalobcu, podľa správy U.. P. X. je žalobca evidovaný a liečený na psychiatrickej ambulancii od roku 2012. Žalobca sa odmietol podrobiť znaleckému dokazovaniu za účelom zistenia príčinnej súvislosti medzi daným trestným konaním, ktoré bolo proti nemu vedené a jeho zdravotnými problémami. Taktiež nesúhlasil s tým, aby súd žiadal správu od príslušného lekára o jeho psychickom stave a dôvodoch hospitalizácie. Za tejto situácie súd prvej inštancie správne konštatoval, že zo strany žalobcu neboli predložené dôkazy, na základe ktorých by bolo možné ustáliť, že mu týmto trestným stíhaním bola spôsobená ujma, ktorú by bolo odôvodnené priznať v zmysle § 17 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

20. So zreteľom na tieto dôvody, odvolací súd rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto konaní trovy nevznikli.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).